

|                                                                                |                                |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|
| Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové – Svobodné Dvory, Spojovací 66 |                                |
| Školní poradenské pracoviště                                                   |                                |
| Školní metodik prevence                                                        |                                |
| <b>PREVENTIVNÍ PROGRAM</b><br><b>PRO ŠKOLNÍ ROK 2021-2022</b>                  |                                |
| Číslo dokumentu:                                                               | <b>018_Preventivní program</b> |
| Vypracovala:                                                                   | <b>Mgr. Hana Šebestová</b>     |
| Schválil:                                                                      | <b>Mgr. Pavel Balda</b>        |
| Dne:                                                                           | <b>1. 9. 2021</b>              |

## Obsah

### Úvod

- 1 Cíl Preventivního programu
- 2 Charakteristika školy
- 3 Analýza současného stavu ve škole
  - 3.1 Klima školního prostředí
  - 3.2 Vnější vztahy
  - 3.3. Školní nej
  - 3.4 SWOT analýza
  - 3.5 SORAD
- 4 Organizace prevence na škole
  - 4.1 Preventivní tým
  - 4.2 Řešení přestupků: Sankční řád, Krizový plán školy
  - 4.3 Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole
  - 4.4 Vytyčení rizikových projevů chování
    - 4.4.1 Rizikové projevy chování z pohledu naší školy
    - 4.4.2 Prevence v jednotlivých ročnících v rámci ŠVP
  - 4.5 Metody a formy výuky
  - 4.6 Zařazení Etické výchovy do ŠVP
  - 4.7 Specifická primární prevence: cíle
  - 4.8 Nespecifická primární prevence: volnočasové aktivity
  - 4.9 Vzdělávání a spolupráce pedagogů
  - 4.10 Spolupráce s rodiči
  - 4.11 Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
  - 4.12 Harmonogram činností na školní rok 2021/22
  - 4.13 Důležité dokumenty MŠMT k prevenci

### Závěr

Přílohy:

Příloha č. 1: Krizový plán školy „Co dělat, když...“

Příloha č. 2: Školní program proti šikanování

Příloha č. 3: Strategie předcházení školní neúspěšnosti

## Úvod

Je zřejmé, že škola představuje instituci, která může v oblasti prevence oslovit téměř celou dětskou populaci. Existuje celá řada příčin, které školu do této role staví. Kromě důvěry může jít i o přenesení zodpovědnosti ze strany rodičů, a co teprve pochybná kvalita rozličných zdrojů prvotních informací ve vztahu k objektivní realitě. Základním principem strategie prevence rizikového chování je výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova k osvojení pozitivního sociálního chování, s cílem zabránit výskytu rizikového chování.

### 1 Cíl Preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči rizikovým jevům chování. Žák je odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené věku. Vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu, zdravému vztahu k ostatním i k sobě samému. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovné působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy.

Je nutné analyzovat jedince i třídní klima. Naše škola se věnuje se zvýšenou pozorností v rámci speciální péče žákům s podpůrnými opatřeními. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti. Důraz je položen na informovanost v hodinách výchovy k občanství, výchovy ke zdraví, prvouky, přírodovědy, informatiky a dalších předmětech.

Cíle:

- naplňovat Preventivní program školy pro daný školní rok 2021/22
- vyhledat projevy možného výskytu rizikového chování, snažit se včasné reagovat na vzniklé situace
- spolupracovat s rodiči a s dalšími institucemi
- udržet ve škole zdravé sociální prostředí
- zefektivnit organizaci třídnických hodin
- umět vyhledat a poskytnout pomoc
- práce s ICT technologiemi a upozornění na možná rizika
- uplatňování Etické výchovy v rámci preventivních aktivit školy

[www.zssvobodnedvory.cz](http://www.zssvobodnedvory.cz), [reditelna@zssvobodnedvory.cz](mailto:reditelna@zssvobodnedvory.cz), +420 495 436 033

IČ: 70886075, bankovní spojení: 27-2031280227/0100

## 2 Charakteristika školy

Jsme základní školou s právní subjektivitou. Pracujeme podle ŠVP ZV ZŠ Svobodné Dvory. Se všemi se počítá, všichni jsou motivováni, všichni mohou být úspěšní.

Škola sídlí na okraji městské části Svobodné Dvory. Je centrem společenského dění. Pravidelně se zde schází komise místní samosprávy, konají se zde volby a setkání s vrcholnými představiteli města. Škola je organizátorem kulturních akcí v rámci různých tradic a výročí.

V souladu s dlouhodobými záměry a prioritami školy klademe důraz na následující cíle a specifika:

- naplňovat Preventivní program školy pro daný školní rok,
- vyhledat projevy možného výskytu rizikového chování, snažit se včasné reagovat na vzniklé situace,
- spolupracovat s rodiči a s dalšími institucemi,
- udržet ve škole zdravé sociální prostředí,
- vést žáky k smysluplným aktivitám,
- umět vyhledat a poskytnout pomoc,
- volba povolání se zaměřením na zvyšování podílu technických profesí na trhu,
- rozvíjení klíčových kompetencí a využívání moderních metod výuky a rozvíjení mezipředmětové spolupráce,
- práce s ICT technologiemi a upozornění na možná rizika,
- začleňování Etické výchovy v rámci preventivních aktivit školy.

### 3 Analýza současného stavu ve škole

K posouzení problematiky slouží i dotazníková šetření.

Nástrojem pro hodnocení je anonymní dotazníkové šetření mezi žáky, učiteli a rodiči, které poskytuje informace o vztazích, názorech, postojích a přáních všech aktérů vzdělávacího procesu.

Dotazníkové šetření přispívá k obrazu školy jako instituce dbající o otevřenou komunikaci.

| Počet respondentů         | Naše škola |
|---------------------------|------------|
| Žáci 1. stupně            | 150        |
| Žáci 2. stupně            | 96         |
| Učitelé                   | 21         |
| Rodiče                    | 250        |
| Celkový počet respondentů | 517        |

#### 3. 1 Klima školního prostředí (atmosféra a prostředí školy)

Na kvalitu vzdělání a výchovu žáků má značný vliv to, jestli žáci do školy chodí rádi, těší se do ní nebo jestli se v ní dobře cítí. Klima školy v sobě zahrnuje více složek, např. obrátit se v případě potřeby o pomoc na učitele, mít ve škole kamarády.

Hodnocení nejmenších žáků, tj. na 1. stupni, ukazuje, že školní atmosféra je pozitivní. Dali jí 2,89 b. ze 3 možných.

Žáci na 2. stupni atmosféru hodnotí pozitivně. Hodnotili ji 3,28 bodů ze 4 možných.

Učitelé ji hodnotí pozitivně a dali jí 3,6 bodů ze 4 možných.

Nemalý vliv na vzájemné vztahy mezi žáky a učiteli může mít důvěra ve férové jednání.

Žáci 2. stupně při otázce, zda „mají pocit, že s nimi učitelé jednají fér – např. drží dané slovo, splní to, co slíbí atd.“ hodnotí důvěryhodnost svých učitelů pozitivně a to 3,41 b. ze 4 možných.

#### Chování a výchova

Funkce školy nespočívá pouze v získávání znalostí či dovedností, ale také v osvojování správného a slušného chování. Zejména ve schopnostech: dodržovat

pravidla či respektovat autoritu, mít zdravé sebevědomí a sebekritický pohled nebo v umění vycházet s lidmi.

Rodiče žáků hodnotí v této oblasti školu pozitivně a to 5,6 bodů ze 6 možných.

### **3. 2 Vnější vztahy**

Další významnou složkou školy jsou vnější vztahy. To znamená, jak škola komunikuje navenek, a to hlavně s rodiči. V této oblasti se může projevit zejména to, jak se k rodičům chovají učitelé, jak jsou informováni o dění ve škole.

Na základě hodnocení rodičů se naše škola v oblasti vnějších vztahů chová pozitivně; rodiče škole udělili 3,5 bodů ze 4 možných.

Učitelé odpovídali na otázku „Jak se rodiče zajímají o práci a chování svých dětí?“

Učitelé zájem rodičů hodnotí jako dostatečný (3,25 b. ze 4 možných).

### **3. 3 Školní nej**

Žáci si nejvíce váží:

- kamarádů, spolužáků,
- akcí, které škola pořádá,
- učitelů – zajímá je, co si myslíme, jsou ochotní, trpěliví.

Rodiče si nejvíce cení:

- přístupu učitelů k žákům,
- přístupu učitelů k rodičům,
- kvality výuky.

Učitelé si nejvíce váží:

- přátelských vztahů mezi žáky a učiteli,
- dobrých vztahů mezi učiteli,
- kvality výuky.

## Hlavní úkoly školy

Žáci:

- naučit se spolupracovat v kolektivu, vycházet a jednat s lidmi
- získat maximum znalostí a vědomostí
- naučit se slušně chovat

Rodiče:

- získat maximum znalostí a vědomostí
- naučit se spolupracovat v kolektivu, vycházet a jednat s lidmi
- naučit se učit se

Učitelé:

- naučit se vyhledávat a zpracovávat informace
- naučit se spolupracovat v kolektivu, vycházet a jednat s lidmi
- získat maximum znalostí a vědomostí

### 3. 4 SWOT – analýza

| ŽÁCI                                                |                                            |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| + přednosti                                         | - nedostatky                               |
| akce, které škola pořádá                            | nevhodné vybavení školy<br>(ke sportování) |
| kamarádi, spolužáci                                 | kázeň některých žáků                       |
| chování učitelů k žákům (zájem, ochota, trpělivost) | velké fronty v jídelně                     |
| pozitivní atmosféra školy                           |                                            |
| důvěra v učitele                                    |                                            |
| učitelé se snaží, aby žáky výuka bavila             |                                            |

| RODIČE                                 |                                                      |
|----------------------------------------|------------------------------------------------------|
| + přednosti                            | - nedostatky                                         |
| přístup učitelů k žákům                | nevhodné vybavení školy<br>(ke sportování, prostory) |
| přístup učitelů k rodičům              |                                                      |
| chování žáků k sobě navzájem           |                                                      |
| důvěra ke škole                        |                                                      |
| úroveň spolupráce školy a rodiny       |                                                      |
| dostatečná informovanost dění ve škole |                                                      |
| kvalita výuky                          |                                                      |

| UČITELÉ                                                           |                                                   |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| + přednosti                                                       | - nedostatky                                      |
| vedení školy                                                      | kázeň některých žáků                              |
| dobré vztahy mezi učiteli                                         | nedostatek kvalitního vybavení (hřiště, prostory) |
| přátelská atmosféra,<br>dobré vztahy s žáky                       | přístup a neochota některých žáků                 |
| zřídka se objevující negativní jevy v chování u žáků              |                                                   |
| efektivní řešení problému šikany                                  |                                                   |
| zájem o děti ze strany rodičů                                     |                                                   |
| kvalita výuky                                                     |                                                   |
| u žáků rozvoj schopnosti spolupráce, vedení diskuze a argumentace |                                                   |

### **Příležitosti:**

- možnost získat dotace z grantových projektů,
- ochota rodičů spolupracovat se školou,
- prezentace školy: projekty, webové stránky, články do novin, vývěska,
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a výchovnými centry,
- vzdělávání učitelů,
- realizace Etické výchovy dle školního vzdělávacího programu,
- využívání moderních metod výuky.

### **Hrozby:**

- nezáměr sponzorů,
- nedostatek financí od zřizovatele,
- nevhodné vybavení ke sportování,
- prostory.

## **3. 5 SORAD**

Výsledky diagnostické metody SORAD jsou vodítkem k řešení a proniknutí do vztahů ve třídě, se kterou se dá poté na vzájemných vztazích pracovat. Pro žáky nenáročnou formou lze zmonitorovat vztahy ve třídním kolektivu. Výsledky dotazníku poskytují informace o vlivu (autoritě) každého jedince na ostatní členy skupiny a o jeho oblibě (sympatie).

Ve třídě se monitorují alfa jedinci, žáci tzv. „v pohodě“, na kterých lze stavět. Přízpůsobiví žáci nemají výrazné problémy, záleží však, jestli inklinují více k alfa jedincům nebo obětem. Monitorování potencionálních obětí či agresorů se z hlediska sledování znaků šikany jeví jako návod k předcházení nežádoucích jevů.

Jak je zřejmé, tato metoda může napomoci k odhalování nežádoucích jevů a šikany. Její výstupy se podílejí na jejich řešení, napomohou učiteli více proniknout do vztahů ve třídě. S výsledky je nutné pracovat velice taktně. Slouží pro práci učitele, nezveřejňují se.

## 4 Organizace prevence na škole

### 4. 1 Preventivní tým

- Ve škole pracuje preventivní tým, který výsledky práce v této oblasti průběžně vyhodnocuje. Tento tým zároveň působí jako výchovná komise. Zjištěné negativní jevy jsou systémově, bezodkladně a vhodným způsobem řešeny.

Výchovná komise:

Mgr. Pavel Balda: ředitel školy

Mgr. Hana Dvořáková: zástupkyně ředitele školy

Mgr. Hana Šebestová: výchovný poradce,

školní metodik prevence rizikového chování

Třídní učitel

- Žáci a rodiče využívají odborného poradenského zázemí školy (Školní poradenské pracoviště: ŠPP).
- Ve škole pracuje žakovský parlament.
- Škola úzce spolupracuje s rodiči, buduje s nimi přátelský vztah založený na důvěře.
- Škola začlenila prevenci rizikových projevů chování do Školního vzdělávacího programu ZŠ Svobodné Dvory.
- Škola nabízí žákům pestrou škálu volnočasových aktivit.
- Škola má vytvořený krizový scénář, jak řešit nepříjemné situace. Je vypracován Školní program proti šikanování.
- Školní metodik prevence vykonává metodické, koordinační, informační a poradenské činnosti v rámci pracovní náplně:
  - Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
  - Koordinace a realizace aktivit školy zaměřených na prevenci.
  - Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence forem rizikového chování.
  - Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikových projevů chování.

- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu.
- Koordinace spolupráce školy s ostatními institucemi.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence.
- Zajišťování a předávání odborných informací v oblasti problematiky rizikových projevů chování.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy.
- Vyhledávání a orientační šetření rizikových žáků.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikových projevů chování.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

#### **4.2 Řešení přestupků: Sankční řád, Krizový plán školy**

Dojde-li k porušení školního řádu ve smyslu opatření týkajících se výskytu rizikového chování žáků postupujeme u navržených výchovných opatření dle sankčního řádu.

Stanovené postupy máme rozpracovány v dokumentu Krizový plán školy.

Doporučený postup:

1. Individuální pohovor s žákem.
2. Spolupráce s rodinou.
3. Podle potřeby kontakt s odborníky.
4. Podle uvážení potřeby uvědomění OSPOD.
5. V případě potřeby oznámení Policii ČR.

#### **4. 3 Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole**

Garantem programu je Mgr. Hana Šebestová – školní metodik prevence rizikového chování. V rámci své náplně práce připravuje Preventivní program a jeho realizaci ve škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče, žáci i veřejnost.

#### **4. 4 Vytyčení rizikových projevů chování**

Pojem rizikové chování nahradil dříve užívaný termín sociálně-patologické jevy. Je zřejmé, že aktivity, které zapadají do rámce rizikového chování, nelze označit jako patologické, jelikož v primární prevenci jde především o jejich předcházení. Podle Miovského (Prevence rizikového chování ve školství, 2015, str. 28-29) pojmem rizikové chování rozumíme „takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost“.

- Interpersonální agresivní chování: agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- Delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům: vandalismus, krádeže, sprejerství atd.
- Záškoláctví a neplnění školních povinností
- Závislostní chování: užívání návykových látek, netolismus, gambling
- Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů
- Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- Spektrum poruch příjmu potravy
- Negativní působení sekt, závislost na politickém a náboženském extremismu
- Sexuální rizikové chování

#### **4. 4. 1 Rizikové projevy chování z pohledu naší školy**

V rámci specifické primární prevence se zaměřujeme na předcházení následujících rizikových jevů chování vytyčených v *Národní strategii primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2019–2027*.

##### **Interpersonální agresivní chování**

##### **Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii**

Pomocí dotazníkového šetření SORAD, monitorováním vztahů ve třídě a důsledným potíráním rizikových projevů, se šikaně snažíme předcházet. K utužování kolektivu přispívají různé projekty a aktivity, např. adaptační kurzy, spaní ve škole, společná organizace akcí, výlety atd. Mimořádný zájem věnujeme nástrahám a nebezpečí kyberšikany. V tomto směru hraje významnou roli prevence, která by měla nastoupit již ve chvíli, když dítěti poprvé pořídíme mobilní telefon, nebo když začíná používat internet. Na prevenci by se měly podílet všechny složky, tedy rodina, škola i celá společnost. Žáci si musí uvědomit, že výsledkem toho, že špatně odhadnou situaci nebo reakci daného člověka může být psychická újma.

Jedním ze způsobů předcházení šikany je i začlenění Etické výchovy do školního vzdělávacího programu, budování vzájemné důvěry mezi žáky a učiteli. Ve škole je i pro tento účel zřízena schránka důvěry.

Program proti šikanování ve škole vychází z dokumentu, který MŠMT vydalo pod č. j. MŠMT- 21149/2016 *Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních*.

##### **Intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie**

V rámci multikulturní výchovy se snažíme vést žáky k toleranci. I sebemenší projevy důrazně potíráme.

##### **Delikventní chování ve vztahu k hmotným statkům: vandalismus, krádeže, sprejerství atd.**

V rámci právního vědomí a Etické výchovy se zabýváme i těmito jevy. Ve škole striktně potíráme jakékoli projevy vandalismu.

S Policií ČR spolupracujeme v rámci prevence. Pro účely vyšetřování ohledně odhalení kriminality mládeže slouží Informace *Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy* č.j. 25884 / 2003-24 o *spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané*.

### **Záškoláctví a neplnění školních povinností**

Ve školním řádu jsou pevně stanovená pravidla omlouvání žáků. Třídní učitelé pravidelně a důsledně dohlíží na docházku žáků. Je pravdou, že velmi složitě se odhaluje nepravé záškoláctví. Jako návod k řešení záškoláctví slouží *Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy* č.j. 10194/2002-14 ze dne 11.3. 2002 k *jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví*.

### **Závislostní chování: užívání všech návykových látek, netolismus, gambling**

#### **Užívání návykových látek**

V rámci školního vzdělávacího programu se důkladně zabýváme touto problematikou. Žáci respektují zákaz užívání i šíření návykových látek ve škole i v jejím okolí. Zde nalézáme problém tolerance legálních drog v rodinách i ve společnosti.

Škola vychází z doporučených postupů ohledně nálezu, konzumace, či šíření alkoholu, tabákových výrobků, omamných a psychotropních látek.

#### **Netolismus a gambling**

Žáci jsou seznámeni s nástrahami těchto projevů rizikového chování. Při podezření informujeme rodiče. Netolismus vnímáme jako jeden ze závažných a velice aktuálních problémů. Trávení volného času touto formou zábavy je alarmující. Rodiče přiznávají, že i oni často vedou s dětmi spory ohledně jejich závislosti na počítačích, mobilech, televizi atd. Následkem mohou být otupělé sociální vztahy a citění, odtažení od reality, záškoláctví.

### **Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů**

#### **Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů**

Žáci jsou poučeni v rámci ŠVP s rizikovými projevy ve sportu i v dopravě. Dbáme na prevenci úrazů.

### **Spektrum poruch příjmu potravy**

V rámci ŠVP jsou žáci poučeni o možných rizicích. Vážným problémem je otázka přijímání vzorů a vnímání krásy. Snažíme se, aby žáci pochopili principy reklamní manipulace.

### **Negativní působení sekt, závislost na politickém a náboženském extremismu**

Ve školním vzdělávacím programu je i tato problematika obsažena a žáci jsou seznámeni s jejími následnými riziky.

### **Sexuální rizikové chování**

Na naší škole nepodceňujeme v oblasti prevence významnou úlohu sexuální výchovy. Je nutné motivovat žáky k vytvoření zdravých postojů v této oblasti. Je žádoucí, aby si žáci osvojili odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících se sexuálním zdravím.

Nebezpečí hrozí v souvislosti s využíváním internetu, s komercializací sexu, sexuálním zneužíváním, zvyšuje se počet výskytu pohlavně přenosných chorob. Potíráme i sebemenší náznaky homofobie.

K sexuální výchově přistupujeme systematicky, jelikož se jedná o dlouhodobé, záměrné, cílevědomé působení na žáka.

### **Včasná intervence u jevů mimo školu**

Škola má krizový plán v rámci včasné intervence v případech domácího násilí, týrání, zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže. V rámci sexuální výchovy vedeme žáky k odpovědnému chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících se sexuálním zdravím.

#### **4. 4. 2 Prevence v jednotlivých ročnících v rámci ŠVP**

##### **1. ročník**

###### **Prvouka**

Škola, chování: ve škole a mimo školu

Rodina, domov: úcta k rodičům a prarodičům

Tvořivost: ochota spolupracovat se spolužáky

Péče o zdraví, bezpečnost: bezpečné chování při TV, doma, na hřišti, při mimoškolních aktivitách, bezpečnost a ochrana zdraví v dopravě, základy první pomoci, úrazy

##### **2. ročník**

###### **Prvouka**

Škola: život ve škole, práva a povinnosti žáků, vyžadujeme dodržování pravidel, stanovených ve školním řádu

Cesta do školy: cesta na určené místo, dopravní značení, riziková místa a situace, osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu, důležitá telefonní čísla

Vrstevnické vztahy: kamarádství, výběr kamarádů, vliv vrstevnické skupiny, modelové situace odmítnutí, požádání o pomoc pro sebe i pro ostatní, nebezpečí manipulace uvnitř skupiny, tolerance k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům, slušné chování

Rodina: řád, pravidla rodinného života, rozdělení rolí v rodině, práva a povinnosti členů rodiny, jejich podíl na chodu domácnosti, společné činnosti rodiny, péče o nemocné a handicapované členy rodiny, sourozenecké vztahy

Zdraví: lidské tělo, hygiena a čistota, mycí, čistící a prací prostředky, péče o zdraví, drobná poranění, prevence nemocí a úrazů, čísla tísňového volání, osobní bezpečí, bezpečné chování v silničním provozu, chování v rizikovém prostředí, šikana, komunikace s cizími lidmi, služby odborné pomoci, příčiny a prevence vzniku požáru

##### **3. ročník**

###### **Prvouka**

Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů: beseda s pracovníky městské policie, cesta do školy, přivolání pomoci (důležitá telefonní čísla), poskytnutí pomoci

Záškoláctví a neplnění školních povinností: práva a povinnosti žáků, společná pravidla, vztah ke spolužákům a učitelům, škola

Závislostní chování: režim dne, vhodné využití volného času, správné stravovací návyky, naše zdraví, naše tělo, žijeme zdravě, pečujeme o své zdraví, existence návykových látek

### **Tělesná výchova**

Rizikové sportovní aktivity: poučení o bezpečném chování při TV a sportu, seznámení s různými druhy sportovních disciplín

### **Informatika**

Ovládání digitálního zařízení: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením, pravidla bezpečné komunikace, ochrana osobních údajů

## **4. ročník**

### **Přírodověda**

Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů: beseda s pracovníky městské policie, návštěva dopravního hřiště, přivolání pomoci (důležitá telefonní čísla), poskytnutí první pomoci

Záškoláctví a neplnění školních povinností: práva a povinnosti žáků, společná pravidla, vztah ke spolužákům a učitelům

Závislostní chování: režim dne, vhodné využití volného času, správné stravovací návyky, existence návykových látek, rodina

### **Tělesná výchova**

Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů: poučení o bezpečném chování při TV a sportu, seznámení s různými druhy sportovních disciplín

### **Informatika**

Práce ve sdíleném prostředí: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením, pravidla bezpečné komunikace, ochrana osobních údajů

## 5. ročník

### Přírodověda

Rizikové chování, prevence úrazů: beseda s pracovníky městské policie, přivolání pomoci (důležitá telefonní čísla), poskytnutí první pomoci, kostra a svalová soustava – předcházení úrazům

Záškoláctví a neplnění školních povinností: práva a povinnosti žáků, společenská pravidla, vztah ke spolužákům a učitelům

Závislostní chování: režim dne, vhodné využití volného času, správné stravovací návyky, člověk roste a vyvíjí se, rodina, existence návykových látek, sexuální rizikové chování, člověk se rozmnožuje

### Tělesná výchova

Rizikové sportovní aktivity: poučení o bezpečném chování při TV a sportu

### Informatika

Informační systémy: pravidla bezpečné práce, pravidla bezpečné komunikace, ochrana osobních

## 6. ročník

### Výchova k občanství a *Etická výchova*

Naše škola: život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život

*Iniciativa a tvořivost*: *renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství*

*Pozitivní vzory versus pochybné idoly*: *senzibilace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů a vhodné literární prameny*

### Výchova ke zdraví a *Etická výchova*

Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity: rodina (funkce rodiny, náhradní rodinná péče, výchovné styly, mezigenerační konflikty, rodinné prostředí, bydlení)

Rodina: *poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří*

Pozitivní vzory versus pochybné idoly: vzory ve vlastní rodině, smysl autority, vztah k autoritě

Iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci

Aserktivní techniky

Denní režim: vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim

Podpora pozitivního působení televize a médií: účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas

Úrazy: odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)

Základy první pomoci

Bezpečné chování a komunikace: komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení

Služby odborné pomoci: linky bezpečí, krizová centra, policie

Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrana zdraví: bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě

Rizika silniční a železniční dopravy: vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. Zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)

Ochrana člověka za mimořádných situací: klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Sebepoznání a sebepojetí: vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

Seberegulace a sebeorganizace činností a chování: cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování

Psychohygiena: sociální dovednost pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech

Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace: respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

### **Informatika**

Informační systémy: uživatelé, činnosti, práva, pravidla bezpečné práce, pravidla bezpečné komunikace, ochrana osobních údajů

## **7. ročník**

### **Výchova k občanství a *Etická výchova***

Podpora pozitivního působení televize a médií: nabídka pozitivních zdrojů v médiích, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas

Lidská setkání: přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti

Vztahy mezi lidmi: osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

Zásady lidského soužití: morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, výhody spolupráce lidí

Iniciativa ve ztížených podmínkách: pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost

Otevřená komunikace: úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách

Aktivní naslouchání: cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

Obrana před manipulací: asertivní techniky

Etické hodnoty: zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad, hodnoty, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj,

Profesní etika

Ekonomické hodnoty: rozumné nakládání s penězi

## **Výchova ke zdraví a *Etická výchova***

Ochrana před přenosnými chorobami: cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty

Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy: prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče

Tělesná a duševní hygiena

Denní režim: zásady osobní, intimní, a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim

Fair play: *zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport*

Výživa a zdraví: zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy, výživa vybraných skupin obyvatelstva, současné směry ve výživě, alternativní výživa,

Podpora pozitivního působení televize a médií: *nabídka pozitivních zdrojů, kritický přístup k působení médií, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií*

Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví: *kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota*

Stres a jeho vztah ke zdraví: kompenzační relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti

Manipulativní reklama a informace: reklamní vlivy, působení sekt

Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci: složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie

Podpora zdraví a její formy: prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

Sebepoznání a sebepojetí: vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

Seberegulace a sebeorganizace činností a chování: cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a

rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování

Psychohygiena: sociální dovednost pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech

Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace: respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

## 8. ročník

### Výchova k občanství a *Etická výchova*

Podobnost a odlišnost lidí: projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál

Vnitřní svět člověka: vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí

Osobní rozvoj: životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

*Já – potenciál pro druhé: smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita lidských práv, svoboda a rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost*

Jedinečnost a identita člověka: rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě

Auto-destruktivní závislosti: psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu), rizikové skupiny populace, vlivy na vznik závislostí, sociální dovednosti a způsoby odmítání návykových látek, návykové látky

a trestná činnost, služby odborné pomoci, první pomoc při otravě alkoholem a jinými návykovými látkami

Asertivní chování: přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu

Duchovní rozměr člověka: obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech

Lidská práva: základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace

Úcta k lidské osobě: lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost

Právní řád České republiky: význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů,

Protiprávní jednání: druhy a postihy protiprávního jednání, včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví

## **Informatika**

Informační systémy: pravidla bezpečné práce, pravidla bezpečné komunikace, ochrana osobních údajů

## **9. ročník**

### **Výchova k občanství a Etická výchova**

Vztahy ve dvojici: kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství

Sexuální dospívání a reprodukční zdraví: zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, promiskuita

Ochrana před přenosnými chorobami: základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence,

Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita: šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci

### Sexuální zdraví a morálka

Osobní rozvoj: životní cíle a plány, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Ekonomické hodnoty: vztah mezi ekonomikou a etikou, peníze jako prostředek nebo cíl, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost

Uplatnění komplexní pro sociálnosti: vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám

## **4. 5 Metody a formy výuky**

### **Projektové vyučování**

Preventivní program podporuje projektové vyučování, které rozvíjí rozumovou, dovednostní, postojeovou, hodnotovou a volní složku osobnosti. Na škole mají dlouholetou tradici projekty, které u žáků podporují snahu udělat něco pro druhého, udělat mu radost a sám mít z toho dobrý pocit. Ať je to organizace Vánočních trhů, Mikulášská, či Pasování prvňáků. Do projektů se snažíme zapojit i rodiče. Tyto projekty se staly součástí tradic školy. Školní rok specificky zaměřujeme na určité etické téma. Vytváříme tak cyklus projektů propojujících Etickou výchovou s průřezovými tématy.

### **Metody zážitkové pedagogiky, aktivizační metody**

K navození příznivé atmosféry pro přijímání nových informací a uvědomění si jejich významu pro praktický život, využíváme metod běžných v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, řešení problémové situace, rozvoj kritického myšlení, analýzu chyb, besedy atd.

## **4. 6 Zařazení Etické výchovy do školního vzdělávacího programu**

Na prvním stupni vedeme žáky k základním komunikačním dovednostem, pozitivnímu hodnocení sebe i druhých, k tvořivosti a spolupráci především v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Koncepte Etické výchovy jako doplňujícího

vzdělávací oboru je zařazena na druhém stupni do vzdělávacího oboru Výchova k občanství a Výchova ke zdraví.

Etická výchova je založena na systematickém osvojování sociálních dovedností u žáků, především na základě zážitkové metody a je praktickým pedagogicko-psychologickým nástrojem, jak u žáků rozvíjet základní sociální dovednosti.

Oceňujeme přínos Etické výchovy jako jedné z nejúčinnějších možností, jak předcházet rizikovým projevům chování, vždyť cílem předmětu je vychovávat člověka ve zralou osobnost, která si je vědoma vlastní identity. Etická výchova vede žáka k toleranci, úctě k sobě i k ostatním, rozvíjí empatii, asertivitu i zdravé sebevědomí. Vede žáky ke zdravému životnímu stylu, zdravému vztahu k ostatním i k sobě samému. Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů v rámci zařazení aplikačních témat jako je např. finanční gramotnost, mediální výchova, sexuální zdraví, rodinný život a ochrana přírody.

Žáci s oblibou sami vymýšlejí mikropříběhy s morálním obsahem týkající se nejrůznějších oblastí. Nejčastějšími oblastmi zájmu jsou: sexuální problematika, sociální vztahy a otázka trestu.

#### **4. 7 Specifická primární prevence: cíle**

Specifická primární prevence je přímo zaměřena na rizikové projevy chování.

Cíle:

##### **1. - 3. ročník**

- žáci dokážou pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

##### **4. - 5. ročník**

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě

- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky
- vědí, že existují zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí rozlišovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní

## **6. - 9. ročník**

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví

- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokážou komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

#### **4. 8 Nespecifická primární prevence: volnočasové aktivity**

V rámci nespecifické primární prevence, do které se řadí veškeré aktivity umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů, pohybových a sportovních aktivit, prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času škola nabízí tyto kroužky:

- pohybová průprava,
- míčové sporty – děvčata,
- hra na flétnu,
- pohybové hry – děvčata
- pohybové hry – chlapci
- divadelní klub,
- florbal – chlapci,
- kondiční posilování,
- matematika hrou,
- šití
- český jazyk pro přijímačky,

- finanční gramotnost hrou,
- matematika pro přijímačky.

Vzhledem k přestavbě školy a omezeným prostorovým možnostem není letos možné nabídnout jindy oblíbené kroužky jako je Keramika či Mladý chemik. Přesto doufáme, že si z naší nabídky žáci vyberou.

Žáci rozvíjejí pohybové schopnosti a dovednosti. Zdokonalují manuální zručnost, trpělivost, pečlivost. Pracují s netradičními materiály, využívají rozmanité techniky. Učí se spolupracovat v týmu prostřednictvím dělby práce a zodpovědnosti za společné dílo. Jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu a k osvojování pozitivního sociálního chování.

Dlouholetou tradici má Klub předškolák. Cílem tohoto projektu je snaha o vytvoření adaptačního režimu pro děti, které v příštím školním roce nastoupí do školy. Do tohoto projektu jsou zapojeni i rodiče.

Volnočasové aktivity jsou podporovány grantovou politikou. Získaných finančních prostředků škola využila k nákupu sportovních potřeb, pracovních pomůcek a materiálů.

#### **4.9 Vzdělávání a spolupráce pedagogů**

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastní aktivit zaměřených na prevenci rizikových projevů chování. Škola jim poskytne nabídku programů seminářů a školení zabývajících se touto problematikou. Předpokladem je pedagog vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený. Metodickou, koordinační, informační a poradenskou podporu poskytuje ŠPP (školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog).

#### **4. 10 Spolupráce s rodiči**

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů a webových stránek školy informováni o realizaci Preventivního programu na škole. Problémy spojené s rizikovými projevy chování je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Rodiče jsou informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci na webových stránkách školy, třídních

schůzkách. Rodiče zapojujeme do dění školy formou projektů, nabízíme ukázkové hodiny.

a) informační servis pro rodiče

- seznámení s preventivní strategií školy
- seznámení se školním řádem
- poskytnutí adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládání sociálně nežádoucího chování u dětí

b) aktivní formy spolupráce s rodiči

- kvalitní práce třídních učitelů směrem k rodičům
- školní akce určené pro rodiče s dětmi
- funkčnost poradenského systému školy (školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog)

c) pasivní formy spolupráce s rodiči

- písemná sdělení rodičům
- distribuce informačních materiálů

#### **4.11 Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi**

V rámci prevence škola spolupracuje s těmito institucemi:

- v resortu školství: s PPP, SPC (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum), SVP (středisko výchovné péče)
- v resortu zdravotnictví: s pediatrií a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v resortu sociální péče: OSPOD, péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou), případně s NNO specializujícími se na prevenci.

## Spolupráce se specializovanými zařízeními

| Název                                                                                          | Kontakt                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) a Speciálně pedagogické centrum (SPC) v Hradci Králové | Na Okrouhlíku 1371/30<br>Hradec Králové, 500 02<br>495 265 423                                                                                      |
| Magistrát města Hradce Králové: ústředna                                                       | 420 495 707 111                                                                                                                                     |
| Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD)                                                  | vedoucí oddělení:<br>Mgr. Světluš Kotrčová<br><br>tel: 420 495 707 382<br><a href="mailto:Svetluse.Kotrcova@mmhk.cz">Svetluse.Kotrcova@mmhk.cz</a>  |
| Městská policie                                                                                | Oddělení prevence:<br>420 495 707 935, (927)<br><br><a href="mailto:eva.knezourova@mmhk.cz">eva.knezourova@mmhk.cz</a>                              |
| Policie ČR: obvodní oddělení<br><br>Policie ČR (HK): prevence                                  | 974 526 651<br><br>Prevence:<br>606 742 320 (487),<br>974 526 207<br><a href="mailto:krph.tisk.hk@pcr.cz">krph.tisk.hk@pcr.cz</a>                   |
| Metodik prevence při Pedagogicko-psychologické poradně v Hradci Králové                        | Mgr. Jitka Musilová<br>metodik prevence PPP SPC KHK<br><br>tel.: 495265423<br>email: <a href="mailto:j.musilova@pppkhk.cz">j.musilova@pppkhk.cz</a> |
| Dětský diagnostický ústav                                                                      | Říčařova 277<br>503 01 Hradec Králové<br><br>tel.:495211809<br>mobil:737819317<br>e-mail: <a href="mailto:ddu@ddu-hk.cz">ddu@ddu-hk.cz</a>          |
| Středisko výchovné péče (SVP)                                                                  | Návrat<br>Brandlova 112<br>500 03, Hradec Králové<br>tel.: 495 541 374,                                                                             |

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                   | 739 401363<br><br>mail: <a href="mailto:info@svphk.cz">info@svphk.cz</a><br><a href="http://www.svphk.cz/">http://www.svphk.cz/</a>                                                                                                                       |
| Mozaika: poradenské pracoviště                                    | Mozaika<br>ZŠ Sever<br>Lužická 1208<br>Hradec Králové 500 03<br><br>mobil: 606 613 450<br>pevná linka: 495 407 156<br><br>e-mail: <a href="mailto:spphk@seznam.cz">spphk@seznam.cz</a><br><a href="http://www.mozaikahk.cz/">http://www.mozaikahk.cz/</a> |
| Krajský školský metodik prevence                                  | Mgr. Jana Hrnčířová<br>tel. 495 817 305                                                                                                                                                                                                                   |
| Aufori, o.p.s.: program „Učí celá rodina“                         | Tel. 774 855 749<br><br><a href="mailto:horky.aufori@gmail.com">horky.aufori@gmail.com</a><br><a href="mailto:matouskova.aufori@gmail.com">matouskova.aufori@gmail.com</a><br><br>Habrmanova 136/3,<br>Pražské Předměstí,<br>Hradec Králové 2             |
| Salinger, z. s.: pomoc a podpora ve složitých životních situacích | 420 495 267 249<br>420 774 416 177<br><br><a href="mailto:referent@salinger.cz">referent@salinger.cz</a><br><br>Gočárova třída 760/22, Hradec Králové 2                                                                                                   |

#### **4. 12 Harmonogram činností na školní rok 2021/22**

- ŠVP, Preventivní program
- Web školy: Školní poradenské pracoviště
- Volnočasové aktivity žáků. Zapojení do kroužků na škole a do aktivit pořádaných školou.
- Akce na stmelování kolektivu.
- Schránka důvěry.
- Nástěnka k prevenci: aktualizace nástěnky (dle potřeby).
- Shromažďování materiálů k prevenci: knihovnička
- Seznámení žáků s Preventivním programem (září).
- Seznámení rodičů s Preventivním programem (v rámci třídních schůzek, webové stránky)
- Žákovský parlament
- Projekty, které u žáků podporují snahu něco udělat pro druhého, udělat mu radost a sám mít z toho dobrý pocit (Vánoční trhy, Pasování prvňáků, Etická výchova atd.)
- Spolupráce s institucemi (podle potřeby a nabídek).
- Besedy s odborníky (dle nabídek).
- Vzdělávání pedagogů (dle nabídek).
- Metodická, koordinační, informační a poradenská činnost (školní metodik prevence).
- Vyhodnocení prevence
- Evidence v elektronickém výkaznictví prevence (KÚ KHK)
- Časový harmonogram: školní metodik prevence.

#### **4. 13 Důležité dokumenty k prevenci MŠMT**

Národní strategie primární prevence rizikových projevů chování dětí a mládeže na období 2019–2027

[http://www.msmt.cz/uploads/narodni\\_strategie\\_primarni\\_prevence\\_2019\\_27.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf)

Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021

[https://www.msmt.cz/uploads/akcni\\_plan\\_primarni\\_prevence\\_2019\\_21.pdf](https://www.msmt.cz/uploads/akcni_plan_primarni_prevence_2019_21.pdf)

Metodický pokyn MŠMT, č.j.10194/2002-14 ze dne 11.3.2002 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

<http://www.atre.cz/zakony/page0332.htm>

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT-21149/2016

<https://www.msmt.cz/file/38988/>

Informace MŠMT č.j. 25884/2003-24 o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení a Policí ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané

<https://www.vzdelavacisluzby.cz/dokumenty/legislativa/placena-sekce/msmt/informace-doporuceni/25884-2003-24.pdf>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j.: 21291/2010-28

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

## **Závěr**

Preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků. Působí na primární i sekundární cílové skupiny. Primární cílovou skupinou jsou žáci a pedagogičtí pracovníci. Sekundární cílovou skupinou se rozumí rodiče a veřejnost. V rámci Preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence rizikových projevů chování s výcvikem v sociálních dovednostech, preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiku jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci s maximální ohleduplností a velkou dávkou respektu a taktu.